

ขัฒมายุโก ไชตุ มหาราช

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

จุลสาร ส่วนพฤษภาคมศาสตร์โรงเรียน

ถ้อยแถลง...

ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่กับสมาชิกทุกท่านค่ะ... พร้อมแล้วหรือยังสำหรับการต้อนรับ AEC ในปี 2558 นี้... ท่านใดมีเรื่องราวน่าสนใจก็บอกผ่านมายังเราได้นะคะ... ฉบับนี้ก็มีสาระน่ารู้ พร้อมกับข่าวคราวสมาชิกใหม่ มาเสนอให้ได้ติดตามกันอยู่ตลอด ทั้งเรื่องใกล้ตัวอย่างชิงช้า หรือเรื่องราวจากเห็ดก็ยังน่าสนใจเช่นเคย เรื่องอื่นๆ ก็น่าติดตาม แล้วพบกันฉบับหน้า สวัสดีค่ะ

ในเล่ม

แนะนำโรงเรียนสมาชิก	2
ข่าวสมาชิก	3-4
ฐานทรัพยากรท้องถิ่น	5
Plants In Focus	6
สรรหามาฝาก	7
บทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ	8-9
ETC etera	10-11
พืชพรรณน่ารู้ในบัญชียาหลักแห่งชาติ	12-13
องค์ความรู้และภูมิปัญญาจากฐานทรัพยากรท้องถิ่น	14
คุยสบายๆ กับที่ปรึกษา	15
พฤกษารวบรวมศิลป์	16

โรงเรียนบ้านเจาะกือแย จังหวัดปัตตานี

โรงเรียนบ้านเจาะกือแย ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านเจาะกือแย ตำบลตะบิ้ง อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94110 โทร 073-35436 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เนื้อที่ 6 ไร่ ก่อตั้งมาเป็นเวลา 77 ปี ผู้อำนวยการโรงเรียนคนปัจจุบัน ชื่อ นายนิสเฮาะ นิเงาะ วุฒิปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โทรศัพท์ 081-766-8970 ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 14 ปี ปัจจุบันมีครูผู้สอนทั้งหมด 24 คน และนักเรียน 390 คน เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คำขวัญของโรงเรียนคือ ศึกษาดี มีคุณธรรม นำวินัย

โรงเรียนบ้านเจาะกือแย เป็นโรงเรียนที่อยู่ห่างจากอำเภอมะนังปัตตานีเป็นระยะทาง 50 กิโลเมตร ซึ่งตั้งอยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบชายแดนใต้ ส่วนใหญ่นักเรียนเป็นเด็กที่อยู่ภายในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งมีความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วยศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ที่มีการอยู่ร่วมกันมาเป็นเวลานาน การเรียนการสอนของโรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา โดยนำโครงการต่างๆ ที่เข้ามาช่วยพัฒนาการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีความรู้และทักษะมากขึ้น ซึ่งรวมถึงการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้รับการอนุญาตให้เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์ ตามหนังสือสำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ที่ พว ๐๐๐๑ (อพ.) ๔๓๖๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ 23 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2555 รหัสสมาชิกคือ 7-94110-002 โดยมีการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนร่วมกัน ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 องค์การบริหารส่วนตำบลตะบิ้ง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียน และในปี 2556 ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินได้รับป้ายสนองพระราชดำริ ในงาน

ต่อ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2556 และเข้ารับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริฯ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2556 ณ เชื้อนครินทร์ ตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี โดยเข้าร่วมประชุมวิชาการและนิทรรศการ “ทรัพยากรไทย : นำสิ่งดีงามสู่โลก” นำเสนอการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในทุกกลุ่มสาระ โดยมีพืชศึกษา คือ แคบ้าน ภาษาถิ่นคือ แคบ้าน ทั้งนี้ได้จัดนิทรรศการดังกล่าว จนถึงวันที่ 26 ธันวาคม 2556 หลังจากการได้รับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริฯ งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โรงเรียนยังคงมีการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากการเรียนรู้งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนทำให้โรงเรียน นักเรียน ครู ตลอดจนชุมชน ได้เรียนรู้เป้าหมายของการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โรงเรียนได้ร่วมกันกับชุมชนและองค์กรภายนอก ประชุมและวางแผนการดำเนินงาน และลงมือปฏิบัติร่วมกัน ผลจากการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนทำให้นักเรียนได้รู้จักชื่อต่างๆ ของพรรณไม้ เช่น ชื่อวิทยาศาสตร์ ได้ฝึกการบันทึกข้อมูลและได้ฝึกทักษะการปฏิบัติงานด้วยตัวเอง เช่น การสังเกต การใช้เครื่องมือ การใช้ภาษา และการวาดภาพระบายสี อีกทั้งส่งผลให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีความซื่อสัตย์และซื่อตรง มีระเบียบ มีความรอบคอบ มีความอดทน มีความสามัคคีและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พรรณไม้ และดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนต่อไป

แจ้งข่าว : ด้วยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้จัดทำหนังสือ “ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย” เต็ม สมิตินันท์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2557 เนื้อหา ชื่อพรรณไม้ ชื่อพฤกษศาสตร์ ชื่อวงศ์ และชื่อสกุล ได้รับการทบทวน ตรวจสอบแก้ไข ตามความก้าวหน้าด้านอนุกรมวิธานพืชของโลก เพื่อให้ผู้สนใจสามารถสืบค้นข้อมูลได้ทางเว็บไซต์ <http://web3.dnp.go.th/botany> ซึ่งผู้ใช้สามารถ download มาใช้ได้ จึงแจ้งมาเพื่อสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนทุกท่านทราบและนำมาใช้ประกอบการศึกษาข้อมูลพรรณไม้และอ้างอิงได้

การประชุมกลุ่มเชิงปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ครั้งที่ 2/2557
เขตภาคใต้ตอนล่าง และ 3 จังหวัดชายแดนใต้

ในวันที่ 13-14 ตุลาคม 2557 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ร่วมกับโรงเรียนสมาชิงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ได้จัดการประชุมกลุ่มเชิงปฏิบัติการโรงเรียนสมาชิงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ครั้งที่ 2/2557 เขตภาคใต้ตอนล่างและ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ โรงเรียน มอ. วิทยานุสรณ์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นำโดยท่านที่ปรึกษาประสานงานฯ และเจ้าหน้าที่ อพ.สธ. มาให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน 5 องค์ประกอบ เชิงปฏิบัติการ มีผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มฯ รวมจำนวนทั้งสิ้น 212 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 19 คน และครู 193 คน

ผศ. ดวงจิต แก้วอุบล ที่ปรึกษาประสานงานฯ และเจ้าหน้าที่ อพ.สธ. พบปะกับคณะครู โรงเรียนสมาชิงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

นางสาวปิยะเนตร พึ่งพา เจ้าหน้าที่ อพ.สธ. บรรยายแนวทางการบริหารจัดการ และการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ในการประชุมกลุ่มฯ ครั้งนี้ โครงการฯ ได้เชิญคณะครูโรงเรียนสมาชิกฯ ต่างๆ ร่วมเป็นวิทยากร ฝึกปฏิบัติให้กับโรงเรียนสมาชิกอื่นๆ ด้วย บรรยากาศเต็มไปด้วยคณะ ครู อาจารย์ ที่มีความสนใจและเรียนรู้งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนจากวิทยากรในฐานต่างๆ จุดประสงค์ในการจัดการประชุมกลุ่มในครั้งนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งเป็นการฝึกคณะครูร่วมกันเป็นวิทยากรในการนำเสนอผลงาน วิธีการต่างๆ ที่สามารถถ่ายทอดหรือสอนให้กับนักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับโรงเรียนสมาชิกฯ ในการดำเนินงานสนองพระราชดำริฯ งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในปี 2558 ต่อไป

คณะครูวิทยากรบรรยายแนวทางการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ประจำฐานองค์ประกอบที่ 1-5

คณะครูร่วมกันปฏิบัติการทำใบงานการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนประจำฐานองค์ประกอบที่ 1-5

คณะครูร่วมกันปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน องค์ประกอบที่ 3 ศึกษาโครงสร้างภายในของพืช

ครูโรงเรียนสตรียะลา นำเสนอผลงานจากการปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในองค์ประกอบที่ 4 การรายงานผลการเรียนรู้

วิทยากรสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและผู้ร่วมปฏิบัติ นำเสนอผลงานการปฏิบัติงาน 5 องค์ประกอบ ในการประชุมกลุ่มในแต่ละฐาน

เรียบเรียงโดย ดร.ปิยรัชฎ์ ปริญาพงษ์ เจริญทรัพย์

เยี่ยมหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ ภาคเอกชน ในเรื่องฐานทรัพยากรท้องถิ่น

นำทีมงานสมาชิกชมรมคณะปฏิบัติการวิทยาการ อพ.สธ. ไปทำโครงการวิจัยเรื่องของเต่าทะเล ที่เกาะทะเล อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเยี่ยมหน่วยงาน มูลนิธิมูลนิธิฟื้นฟูทรัพยากรทะเลสยาม ซึ่งเป็นมูลนิธิที่ขอร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ในส่วนของภาคเอกชน ในคราวเดียวกัน และมีกิจกรรมที่น่าสนใจที่เป็นประโยชน์กับประชาชนและโดยเฉพาะคนในท้องถิ่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เอง หรือในส่วนอื่น ๆ มีกิจกรรมที่สำคัญคือกิจกรรมอนุรักษ์และเพาะพันธุ์เต่าทะเล ตลอดจนสนับสนุนโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้สมัครเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มูลนิธิฯ สนับสนุนให้นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยภายใต้การสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ทำการศึกษาวิจัยโดยเฉพาะกับทางชมรมคณะปฏิบัติการวิทยาการ อพ.สธ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำโครงการเข้ามาศึกษาวิจัยการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์เต่าทะเล เพื่อกลับคืนสู่ท้องทะเลไม่ให้สูญพันธุ์

ซึ่งในวันที่ 11 ตุลาคม 2557 ที่บริเวณอ่าวใหญ่ เกาะทะเลอีสต์แลนด์รีสอร์ท อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์ นายพรชัย จุฬามาศ รองผู้อำนวยการ อพ.สธ. เป็นประธานเปิดโครงการ "ช่วยให้อ่าว เลี้ยงให้โต ปล่อยสู่ทะเล" ร่วมกับคณะเจ้าหน้าที่ อพ.สธ. นักวิจัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และประชาชนทั่วไป ร่วมกันปล่อยเต่าทะเลซึ่งเป็นสัตว์ทะเลที่ใกล้สูญพันธุ์จำนวน 90 ตัวคืนสู่ท้องทะเลในท้องทะเลอ่าวไทย โดยมีนายปรีชา ปานประเสริฐ ปลัดอำเภอบางสะพานน้อย นายปรีดา เจริญพัคตร์ ประธานมูลนิธิฟื้นฟูทรัพยากรทะเลสยาม สื่อมวลชน นักท่องเที่ยว และตัวแทนโรงเรียนในอำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย เข้าร่วมปล่อยเต่าในครั้งนี้เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 87 พรรษา และขอให้พระองค์ทรงมีพระพลานามัยที่แข็งแรง สมบูรณ์ หายจากอาการพระประชวรในเร็ววัน

นอกจากนั้นกิจกรรมที่น่าสนใจของมูลนิธิฯ คือ โครงการ การปลูกปะการังโดยใช้ท่อพีวีซี สืบเนื่องจากที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จเป็นองค์ประธานปลูกปะการังเขากวางบนแปลงท่อพีวีซี เปิดฤกษ์โครงการ "วิถีไทย ร่วมใจปลูกปะการัง 80,000 กิ่งที่เริ่มต้น เพื่อสิ้นเกล้า" เมื่อปี 2551 ณ จังหวัดชลบุรี เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในวโรกาสมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พร้อมกับการปลูกกระแสน้ำสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลไทยให้ผู้คนในสังคมได้ตระหนัก ด้วยปณิธานอันแน่วแน่ ทำให้เกิดโครงการฯ ขยายผลมาที่ประจวบคีรีขันธ์ ด้วยเหตุที่พื้นที่ชายฝั่งทะเลบริเวณอ่าวบางสะพานและเกาะทะเล ถูกทำลายด้วยการทำประมงแบบผิดกฎหมาย ทั้งระเบิดปลา ใช้เครื่องมือหาปลาที่ทำลายธรรมชาติแวดล้อม เป็นปัญหาที่สั่งสมยาวนานมากกว่า 20 ปี ส่งผลให้แนวปะการังที่เคยอุดมสมบูรณ์ ได้รับผลกระทบและตายลงกว่า 20% โดยผลเสียที่ยังขยายตัวทำให้สัตว์น้ำในบริเวณนี้ลดน้อยลงจนทำการประมงไม่คุ้มทุนเหลือเพียงแค่พอจับกินได้ในครัวเรือนเท่านั้น การปลูกปะการังจึงเป็นกิจกรรมสำคัญในการช่วยให้ทะเลในแถบนี้ฟื้นคืนชีวิตขึ้นมาได้ เนื่องจากปะการังเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ มีหน้าที่สำคัญในการเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน นำไปสู่การสูญพันธุ์ของสัตว์ทะเลต่าง ๆ ได้

งานตรงนี้เห็นได้ชัดว่า ไม่สามารถทำได้ด้วยหน่วยงานเดียว อพ.สธ. ตระหนักตรงนี้ จึงน้อมนำแนวทางพระราชดำริไปยังหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนให้ช่วยกันจุดประกายความคิด สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนชาวไทยให้ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรของแผ่นดินไทยที่ควรอนุรักษ์รักษาไว้ให้ลูกหลานต่อไป

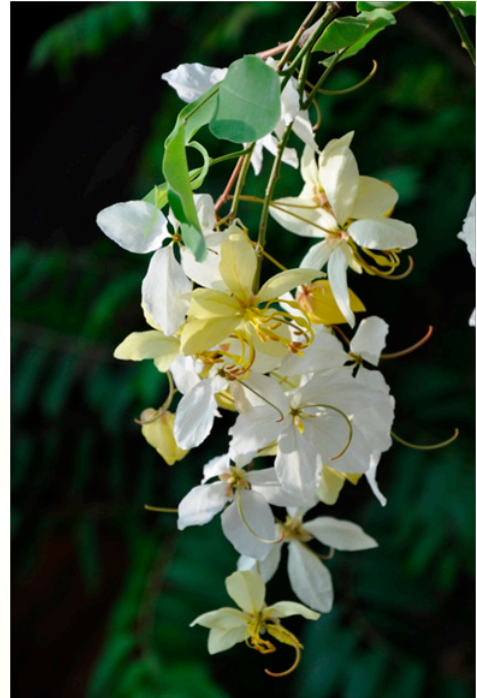
หมายเหตุ ขอบคุณข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://th-th.facebook.com/kohtaluvillage>

คุณดอกขาว

ปิยรัชฎ์ ปริญญาพงษ์ เจริญทรัพย์

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

ท่านผู้อ่านหลายท่านคุ้นเคยแต่คุณ หรือ “ราชพฤกษ์” ซึ่งเป็นต้นไม้ประจำชาติไทย ที่มีดอกสีเหลืองอร่าม โดยเฉพาะหน้าร้อน แต่หลายท่านไม่เคยเห็น “คุณดอกขาว” ยิ่งไปกว่านั้นคุณดอกขาวมีสองชนิดอีกด้วย คือ แบบมีดอกมีกลิ่นหอมและดอกไม้มีกลิ่นหอม โดยทั้งสองชนิดมีลักษณะต้นและดอกเหมือนกัน คุณดอกขาว เป็นลูกผสมระหว่างกัลปพฤกษ์ (*Cassia bakeriana*) หรือ Pink shower กับ คุณดอกเหลือง หรือราชพฤกษ์ (*Cassia fistula*) บางตำราบอกว่าเป็นลูกผสมของชัยพฤกษ์ (*Cassia javanica*) หรือ Apple blossom cassia กับ คุณดอกเหลือง หรือราชพฤกษ์ (*Cassia fistula*)

คุณดอกขาว ชนิดดอกหอม หรือ *Cassia x nealiae* จะอยู่ในประเภทเดียวกับคุณสายรุ้ง ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำเมืองไฮโนลูลู เมืองหลวงของรัฐฮาวาย เรียกว่า Rainbow shower ซึ่งจะมีโทนสีเหมือนสายรุ้งเวลามองไกล ๆ เช่นเป็นสีชมพูอมสีส้มอ่อน ๆ หรือสีเหลืองอ่อนมาก ๆ และก็เป็นแบบสีขาวเป็นส่วนใหญ่ ก็คือเป็นคุณดอกขาว หรือ White shower

ต้นคุณดอกขาวเป็น ไม้ยืนต้นและผลัดใบ สูงประมาณ 10 เมตร ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ออกเรียงสลับ ใบย่อยประมาณ 8 คู่ เป็นรูปไข่ ปลายแหลม โคนมน สีเขียวสด ส่วนช่อดอก เป็นช่อขนาดใหญ่ห้อยลงตามซอกใบและปลายกิ่ง ช่อดอกยาวประมาณ 1 ฟุต ซึ่งจะมีขนาดอาจไม่ยาวเท่าช่อของดอกคุณสีเหลือง ช่อกว้างประมาณ 10 ซม. มีกลีบเลี้ยงเป็นรูปรีแกมรูปไข่หรือรูปไข่กลับด้าน กลีบดอกมี 5 กลีบ รูปมนรีกว้างและใหญ่กว่ากลีบดอกคุณดอกเหลือง

ดอกคุณมีสีขาวสดใส แต่ละกลีบจะมีลายประเป็นเส้นสีน้ำตาล ขณะดอกตูมบริเวณปลายช่อดอกจะเป็นสีเหลือง บางชนิดดอกมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ คล้ายกลิ่นดอกบัวหลวง ต้นคุณดอกขาวมีผลเป็นฝัก แต่จะติดฝักน้อยกว่าพืชในสกุลเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นราชพฤกษ์ กาฬพฤกษ์ ชัยพฤกษ์ และมีขนนุ่ม ๆ ที่ฝัก และมีเมล็ด จะดอกออกช่วงเดือน หน้าหนาวจนหมดหน้าร้อนของปี ขยายพันธุ์ด้วยวิธีติดตา ตอนกิ่ง เสียบยอด จะทำให้สีของดอกไม้เปลี่ยน ถ้าขยายพันธุ์ด้วยวิธีอื่นสีของดอกไม้จะไม่ขาวเหมือนเดิม แต่อาจจะได้ดอกสีแปลก ๆ เพิ่มขึ้นก็ได้

ยังไม่มีรายงานสรรพคุณทางยาสมุนไพรโดยเฉพาะสำหรับคุณดอกขาว แต่สรรพคุณสมุนไพรของต้นพ่อแม่คือ ดอกคุณสีเหลือง หรือราชพฤกษ์ซึ่งเป็นต้นไม้ประจำชาติไทยนั้นสรรพคุณสุดยอดที่สุดคือ แก้กท้องผูก เป็นที่ยาระบาย เป็นที่ทราบกันดีโดยรับประทานส่วนฝักแก่ มีสารแอนทราควิโนน (anthraquinone glycoside) เป็นตัวยาระบายไม่มวนท้องและสามารถใช้ได้ในสตรีมีครรภ์วิธีและปริมาณที่ใช้คือนำเนื้อในของฝักแก่ก้อนเท่าหัวแม่มือ (ประมาณ 4 กรัม) น้ำ 1 ถ้วยแก้วต้มกับน้ำใส่เกลือเล็กน้อย ต้มก่อนนอนหรือตอนก่อนอาหารเช้าครั้งเดียว

ราคากิ่งตอนของคุณดอกขาวในท้องตลาดค่อนข้างแพงกว่าคุณชนิดอื่นสามถึงห้าเท่าตัว จัดเป็นพรรณไม้ที่น่าสนใจเหมาะสำหรับปลูกไว้ในสวนสาธารณะ หรือบ้านที่มีสวนหรือบริเวณเพื่อความสวยงาม และไม่ต้องรำคาญเรื่องฝักของคุณดอกขาวมากนัก แต่ก็คงยังมีใบและดอกร่วงตามฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลง

เอกสารอ้างอิง

1. http://ntbg.org/plants/plant_details.php?plantid=2457
2. <http://www.thairath.co.th/content/302102>
3. http://www.rspg.or.th/plants_data/herbs/herbs_05_1.htm
4. ภาพจาก บก.มูลนิธิหมอชาวบ้าน

สรรหามาฝาก

“ลาบปลาสมุนไพร”

สวัสดีค่ะ ปีใหม่ใกล้เข้ามาแล้วค่ะ อากาศก็เริ่มเปลี่ยน ดูแลสุขภาพตัวเองและคนข้างกายด้วยค่ะ ปีใหม่นี้เรามาทำอาหารที่เป็นชื่อมงคลกันบ้างนะคะ สรรหามาฝากพบสูตรลาบปลา จึงนำมาฝาก สมาชิกค่ะ ลองทำสูตรนี้ดูนะคะ “ลาบปลาสมุนไพร”

ส่วนผสม

1. ปลาทึบหั่นแล่นเนื้อ
2. พริกแห้งเม็ดเล็กใหญ่
3. หอมแดง
4. กระเทียม
5. ข่า
6. ตะไคร้
7. กะปิเผา
8. ผักมะแหลบ
9. มะแขว่น
10. ดีปลี
11. เม็ดผักชี
12. ผักชี
13. ต้นหอม
14. ผักแพว
15. สะระแหน่ซอย

วิธีทำ

ล้างปลาให้สะอาด เอาไปย่างไฟกลางๆ พอสุกคั่วต่อไปอีกนิดให้เนื้อปลาแห้งฟู ยีเนื้อปลาที่คั่วแห้งฟู
ทำพริกลาบ นำพริกแห้งเม็ดเล็กใหญ่ หอมแดง กระเทียม ข่า ตะไคร้ กะปิเผา มะแหลบ มะแขว่น ดีปลี เม็ดผักชี เอาทุกอย่างไปคั่ว แล้วเอามาโขลก ใส่เกลือเล็กน้อย
นำพริกแกงที่ได้ไปผัดน้ำมันให้หอมก่อนนำไปคลุกเนื้อปลา
นำกระเทียม หอม ตะไคร้ ไปเจียน้ำมัน (เครื่องเจียว)
นำเนื้อปลาที่คั่วแห้งฟู มาคลุกกับพริกลาบ ประปรสเพิ่มด้วยน้ำปลา ได้ที่แล้วก็ใส่เครื่องเจียว
ทั้งหลาย ใส่ผักชีต้นหอม ผักแพว สะระแหน่ซอย คลุกทุกอย่างรวมกัน ทานร่วมกับผักสดๆ
ข้าวเหนียวอุ่นๆ ค่ะ

ผักไผ่/ผักแพว *Polygonum odoratum* Lour.

POLYGONACEAE

ชื่อพื้นเมือง จันทน์โณม พริกม้า หอมจันทน์

ทั้งต้น มีรสเผ็ดร้อน นำมาปรุงเป็นยาได้ทั้งรากต้น ใบ ดอก ช่วยขับลม ทำให้เจริญอาหาร สารที่มีรสเผ็ดชื่อ polygodia กินกับอาหารรสจัด ช่วยดับกลิ่นคาวของเนื้อสัตว์ เช่น น้ำพริก ลาบ ก้อย

คราบเกาะที่ถ้วยกาแฟ ถ้วยกาแฟเมื่อใช้ไปนานๆ จะเกิดคราบเกาะที่ก้นถ้วยเป็นคราบเหลืองๆ ออกสีน้ำตาล เพียงแค่นำมะนาวมาบีบใสในถ้วย ทิ้งไว้ 5 นาทีแล้วนำไปล้างออก คราบเหลือง ๆ จะหลุดออกทำให้ล้างออกได้ง่ายไม่ต้องเปลืองแรงค่ะ

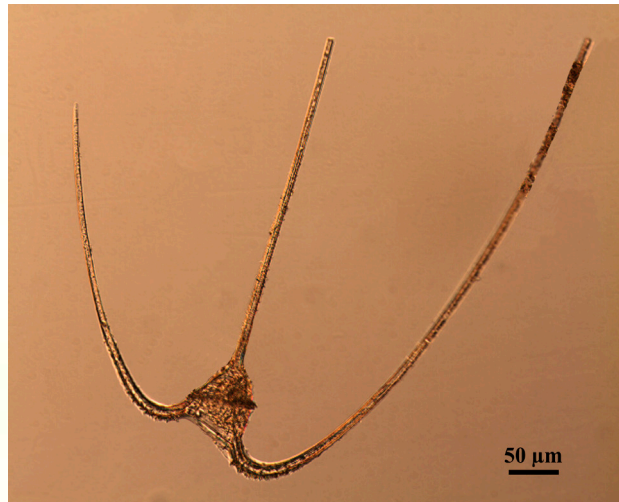

เรียบเรียงโดย จิตร สิริเมธี
นักวิชาติ ภูคำ
เยาวลักษณ์ มั่นธรรม
สุนันท์ ภัทรจินดา

บทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ

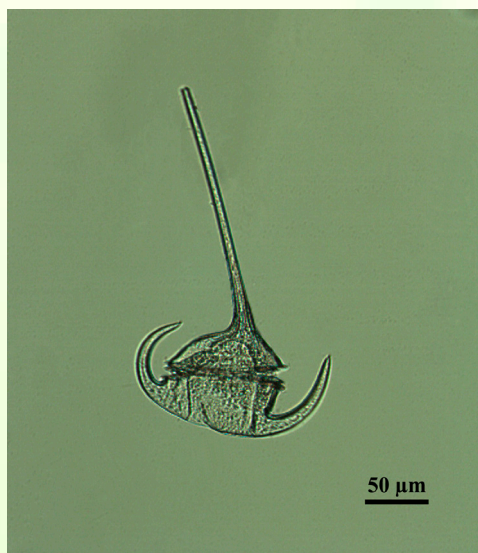
แพลงก์ตอนทะเล ตอนที่ 5

Ceratium massiliense (Gourret) Jorgensen

ลักษณะ: เซลล์ขนาดใหญ่ ผนังเซลล์หนา เขาทั้งสามอันยาว ส่วนปลายของเขานอนอพิทิกาเอนไปทางขวาขอบเซลล์ด้านขวาโค้งและนูนส่วนด้านซ้ายค่อนข้างตรง ส่วนโคนของเขานอน ไฮโพทีกาทั้งสองอันโค้งลงไปทางด้านท้ายของเซลล์จากนั้นวกกลับไปทางเดียวกับเขานอนอพิทิกาและกางออกทำมุมแหลมกับแกนตั้งของเซลล์ ขอบด้านนอกของโคนเขานอนไฮโพทีกาหักเป็นฟันเลื่อย ส่วนท้ายของเซลล์ขอบเฉียงขึ้นไปทางด้านขวา

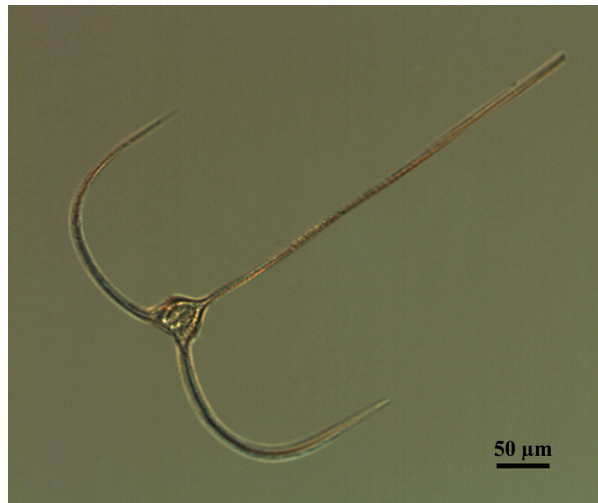
สถานภาพ: พบได้ทั่วบริเวณหมู่เกาะสิมิลัน

Ceratium schmidtii Jorgensen

ลักษณะ: เซลล์ขนาดใหญ่ ผนังเซลล์ไม่มีลวดลาย เขานอนอพิทิกาวาวและปลายตัด ความยาวของเขานอนไฮโพทีกาทั้งสองข้างน้อยกว่าความยาวเซลล์และมีปลายแหลม ส่วนปลายของเขานอนไฮโพทีกาโค้งงอเข้าหาเซลล์ ส่วนท้ายของเซลล์เฉียงขึ้นไปทางซ้าย

สถานภาพ: พบได้น้อยบริเวณหมู่เกาะสิมิลัน

Ceratium trichoceros (Ehrenberg) Kofoed

ลักษณะ: เซลล์ขนาดเล็ก มีผนังหุ้มเซลล์ เขาทุกอันเรียวยาว ความยาวของเซลล์มากกว่าความกว้าง เขานอนอิมิตีค้ายาวตรง เขานอนไฮโพทีคาสองอันกางออกจากเซลล์โดยชี้ลงไปทางด้านท้ายเซลล์และโค้งเป็นวงกว้างวกกลับไปในทิศทางเดียวกับเขานอนอิมิตีคาสองอันมีหนามเล็ก ด้านท้ายของเซลล์เฉียงขึ้นไปทางขวา

สถานภาพ: พบทั่วไปบริเวณหมู่เกาะสิมิลัน

Ceratium vultur Cleve f. *sumatranum* (Karsten) Sournia

ลักษณะ: เซลล์ขนาดใหญ่ ผนังเซลล์หนา อิมิตีคาสั้นกว่าไฮโพทีคา เขาทั้งสามอันมีขนาดใหญ่ เขานอนอิมิตีค้ายาว ส่วนโคนตรงไปสักระยะหนึ่งจากนั้นจะโค้งไปทางขวา ส่วนปลายจึงเอนไปทางขวาเสมอ ด้านท้ายของเซลล์ขอบเฉียงไปทางขวา เขานอนไฮโพทีคาข้างขวา กางออกไปทางด้านข้างของเซลล์ ส่วนข้างซ้ายชี้ไปทางด้านท้ายก่อนวกขึ้นไปในทิศเดียวกับเขานอนอิมิตีคา

สถานภาพ: พบน้อยบริเวณหมู่เกาะสิมิลัน

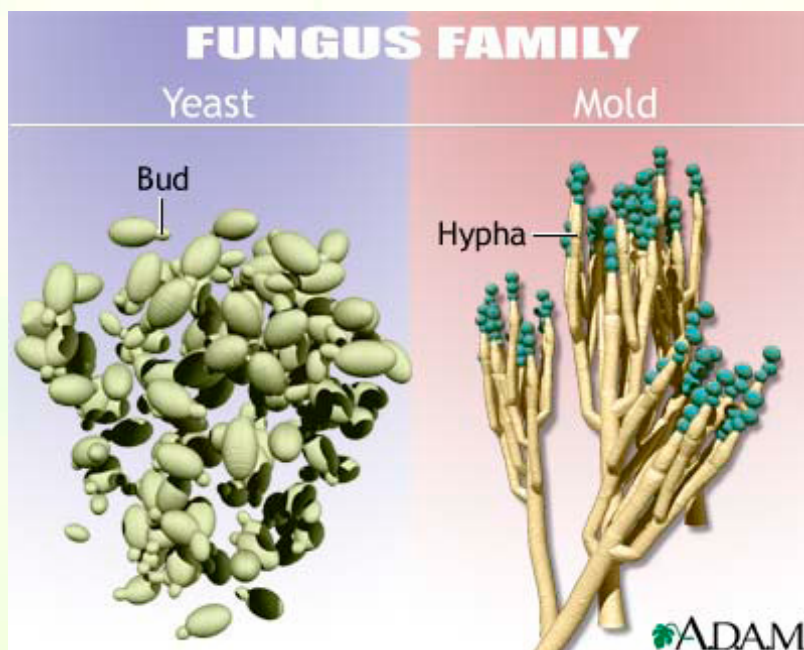
Et cetera โดยพี่เจ nutthaporn@rspg.org

โลกของเรา World of Fungi

สวัสดีค่ะ พบกันฉบับสุดท้ายของปี 2557 นะคะ พี่ลองกลับไปดูบทความฉบับเก่าๆพบว่าตั้งแต่เขียนมาพี่ยังไม่เคยแนะนำราให้น้องๆฟังกันอย่างเต็มรูปแบบเสียที ฉบับนี้เลยอยากพาน้องๆมาทำความรู้จักกับโลกของราอย่างใกล้ชิดสักนิดนะคะ

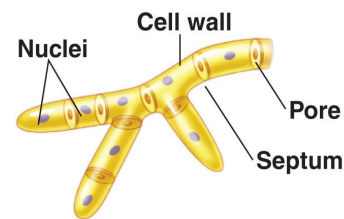
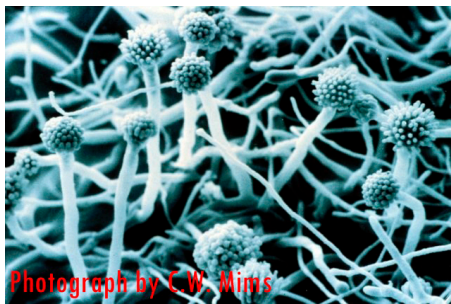
เมื่อเอ่ยถึงรา หลายคนอาจจะสงสัยว่ารานั้นมีอะไรบ้าง รา หรือ Fungus (fungus เป็นเอกพจน์ แต่ถ้าในรูปพหูพจน์จะใช้ว่า fungi ค่ะ) นั้นรวมไปถึงราเส้นสายและยีสต์ค่ะ ตัวเห็ดที่น้องๆเห็นกันนั้นก็คือราเส้นสายที่เจริญออกมาเป็นดอกเห็ดนั่นเองค่ะ

ราเป็นสิ่งมีชีวิตประเภทยูคาริโอต Eukaryotic หมายถึงสิ่งมีชีวิตที่มีเยื่อหุ้มนิวเคลียส (nuclear membrane) [ต่างกับแบคทีเรียที่เป็นสิ่งมีชีวิตโพรคาริโอต (prokaryote) ไม่มีเยื่อหุ้มนิวเคลียส] ส่วนรูปร่างของรานั้นมี 2 รูปแบบคือ หลายเซลล์ (multicellular) ได้แก่ ราเส้นสาย (mold) และเซลล์เดียว (unicellular) ได้แก่ ยีสต์ (yeast)

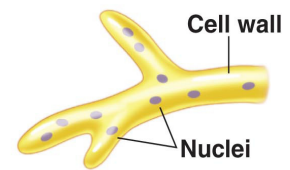
ภาพแสดงลักษณะของเชื้อรา ยีสต์เป็นเซลล์เดียว (ซ้าย) ราเส้นสาย (ขวา)

รานั้นไม่เหมือนพืชนะคะ เราอาจเห็นว่ารามีสีเขียว แต่มันก็ไม่สามารถสังเคราะห์แสงเพื่อสร้างอาหารได้ แต่เส้นใยจะปล่อยเอนไซม์ออกมาเพื่อย่อยอาหารที่อยู่รอบๆแล้วจึงดูดซึมกลับเข้าไปใช้ในเซลล์ และราสะสมอาหารในรูป glycogen รานั้นจะสร้างเส้นใย (hypha/hyphae) และสร้างต่อเนื่องเป็นโครงข่ายและพอยู่อรวมกันหลายๆจะเรียกว่าไมซีเลียม (mycelium) เส้นใยรา มี 2 แบบคือ มีผนังกัน (septate) และไม่มีผนังกัน (aseptate) โดยผนังเซลล์ของรานั้นมีส่วนประกอบของไคติน (chitin) หรือเซลลูโลส (cellulose)

(a) Septate hypha

Copyright © 2008 Pearson Education, Inc., publishing as Pearson Benjamin Cummings.

(b) Coenocytic hypha

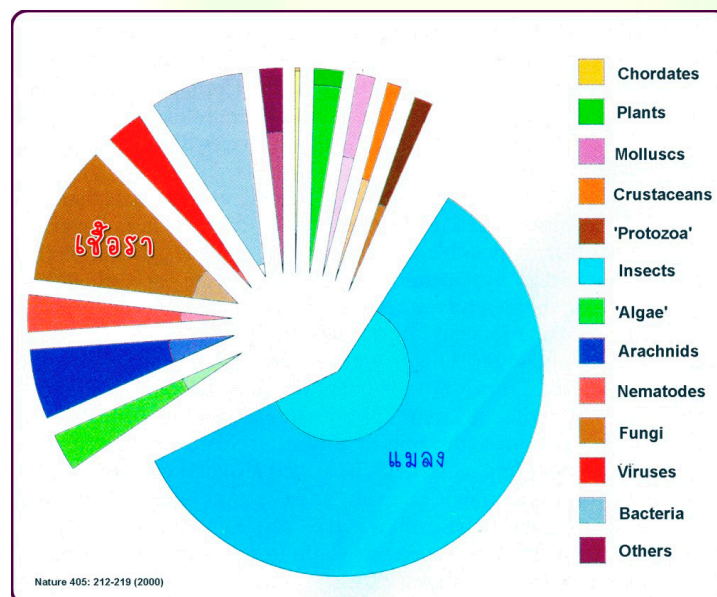
ภาพแสดงโครงข่ายไมซีเลียม

ภาพแสดงลักษณะเส้นใยรา มีผนังกัน(ซ้าย) ไม่มีผนังกัน (ขวา)

ส่วนการสืบพันธุ์ของรามีหลายวิธี ได้แก่

1. การแตกหัก (Fragmentation) เกิดจากการที่เส้นใหญ่หักออกเป็นท่อน และเจริญเป็นราต่อไปได้
2. การแตกหน่อ (Budding) พบได้ในยีสต์ทั่วไป
3. การแบ่งตัว (Fission) คือ การแบ่งตัวออกเป็น 2 ส่วน แต่ละเซลล์จะคอดเว้าตรงกลางและหลุดออกจากกันเป็น 2 เซลล์ พบได้ในยีสต์บางชนิดเท่านั้น
4. การสืบพันธุ์ไม่อาศัยเพศ (asexual reproduction) เช่น สร้างโคนิเดีย (conidia)
5. การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศ (sexual reproduction) เกิดการรวมกันของเซลล์สืบพันธุ์

ในปี ค.ศ. 1991 Professor Hawksworth ได้ประมาณไว้ว่าในโลกนี้มีเชื้อราประมาณ 1.5 ล้านชนิด แต่มนุษย์รู้จักและทำการศึกษาเพียง 69,000 ชนิดหรือประมาณ 5 % เท่านั้น และเพราะเชื้อรามีจำนวนและความหลากหลายมากนั่นเองจึงเป็นที่มาที่ทำให้เกิดการศึกษาเชื้อรานะคะ จากรูปแสดงให้น้องๆเห็นว่าเชื้อรามีความหลากหลายทางสปีชีส์เป็นรองก็เพียงแต่แมลงเท่านั้น

ภาพแสดงความหลากหลายทางสปีชีส์ของสิ่งมีชีวิตบนโลก

อ่านต่อฉบับหน้า

พืชพรรณน้ำรู้ในบัญชียาหลักแห่งชาติ :

ตอนที่ 18 ชิง

บัวน้ำบุศย์ aaronratm@hotmail.com

เข้าสู่ฤดูหนาวแล้ว พืชพรรณน้ำรู้ฯ ในฉบับนี้จึงขอนำเสนอเกี่ยวกับ “ชิง” สมุนไพรคลายหนาวยอดนิยม อุณหภูมิที่ลดต่ำลงในช่วงนี้อาจทำให้เราเป็นหวัดได้ง่าย การจิบน้ำชิงร้อน ๆ นอกจากจะช่วยคลายหนาวได้ชะงัดนักแล้ว ยังสร้างสมดุลให้ร่างกาย ช่วยขับเหงื่อขับลมอีกด้วย ชิงนั้นเป็นทั้งสมุนไพรและเครื่องเทศ นอกจากใช้ทำเป็นเครื่องดื่มแล้ว ยังนิยมใช้แต่งกลิ่นอาหาร เพิ่มรสชาติ และดับกลิ่นคาวของเนื้อสัตว์ และจะนับว่าชิงเป็นผักสวนครัวด้วยก็ได้ เพราะเหง้าชิงทั้งสดและดอง หน่ออ่อน หรือแม้กระทั่งช่อดอกอ่อน สามารถใช้เป็นผักแกล้ม ประกอบอาหาร และทำขนมหวานได้มากมายหลายอย่าง ชิงเป็นไม้พื้นเมืองของเอเชีย คนไทย จีน และอินเดีย รู้จักใช้กันมานานกว่า 4,400 ปีแล้ว กลิ่นและรสชาติหวานและเผ็ดร้อน ทำให้ชิงเป็นเครื่องเทศที่ได้รับความนิยมอย่างมาก มีชื่อเรียกในภาษาสันสกฤตว่า “sringavere” หมายถึง มีรูปร่างเหมือนเขาสัตว์ ซึ่งในที่นี้ก็คือรูปร่างของเหง้านั่นเอง

ลักษณะวิสัย ใบ และช่อดอกชิง
(ภาพจาก พร้อมจิต ศรีลัมภ์ และคณะ. 2539)

ชิงนั้นมีชื่อเรียกอื่น ๆ ที่แตกต่างกันไปตามท้องถิ่น ได้แก่ ชิงแกลง ชิงแดง ชิงเผือก และสะเอะ มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Zingiber officinale* Roscoe ชื่อสามัญคือ Ginger จัดอยู่ในวงศ์ Zingiberaceae เป็นไม้ล้มลุก อายุหลายปี สูงเต็มที่ประมาณ 1 ม. เหง้าใต้ดินมีกลิ่นหอม มีเปลือกสีน้ำตาลอ่อน ๆ ส่วนเนื้อในสีขาวนวลแกมเหลือง ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียมที่เกิดจากกาบใบหุ้มซ้อนกัน ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปขอบขนานแกมใบหอก ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ก้านใบแผ่เป็นกาบ ดอก ออกเป็นช่อ โดยจะแทงออกจากเหง้า มีใบประดับสีเขียวอ่อน ดอกย่อยไม่มีก้าน กลีบดอกสีเหลืองแกมเขียว ผลเป็นผลแห้ง มี 3 พู ชิงนั้นเป็นพืชที่มีการเพาะปลูกในเอเชียเขตร้อนมาแต่โบราณ อาจปลูกเพื่อใช้ในครัวเรือนหรือปลูกเพื่อการค้า ไม่พบขึ้นในป่าธรรมชาติ ต้นกำเนิดของชิงนั้นไม่แน่ชัด แต่สันนิษฐานว่าอาจมีแหล่งกำเนิดในอินเดีย และมีการกระจายพันธุ์ไปทั่วดินแดนเอเชียเขตร้อนตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในปัจจุบันนี้มีการปลูกชิงในเขตร้อนขึ้นทั่วโลก

เหง้าชิงอ่อน
(ภาพจาก tayatfarm.com)

เหง้าชิงแก่สด
(ภาพจาก ชยันต์ พิเชียนสุนทร และวิเชียร จีรวงส์. 2547)

เหง้าชิงแห้ง
(ภาพจาก ชยันต์ พิเชียนสุนทร และวิเชียร จีรวงส์. 2547)

ประโยชน์และสรรพคุณทางสมุนไพรทั่ว ๆ ไปของชิง

เราสามารถนำชิงมาใช้ได้หลากหลายรูปแบบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นชิงอ่อน ชิงแก่ หรือชิงสด ชิงแห้ง ชิงดอง ชิงผง ชิงเป็นทั้งเครื่องเทศ เครื่องปรุง และเป็นผักที่อาจรับประทานสดเป็นเครื่องเคียง เช่น ชิงสดหั่นเต๋าเป็นเครื่องเคียงของเมี่ยงคำ หรือชิงดองแกล้มกับไส้กรอกอีสาน และข้าวหน้าเบ็ด หรือนำมาใช้ปรุงอาหาร เช่น ไก่ผัดชิง ยาหนาม ยากุ้งแห้ง แกงฮังเล ต้มส้ม ใช้โรยหน้าปลานึ่ง โจ๊ก หรือผสมในน้ำจิ้ม เช่น น้ำจิ้มข้าวมันไก่ เป็นต้น นอกจากนี้ชิงยังใช้เป็นส่วนผสมในขนมหวานทั้งไทยและเทศหลากหลายชนิด เช่น มันทะตม ขนมปังเค้ก คุกกี้ พาย หรือนำไปทำเครื่องดื่ม เช่น เปียร์ชิง และโชดาชิง ฯลฯ

เจ้าหน้าที่งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

(jiant_antz@hotmail.com)

วันที่ 27-31 ตุลาคม พ.ศ. 2557 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ร่วมกับสวนสัตว์อุบลราชธานี จัดฝึกอบรมปฏิบัติการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น รุ่นที่ 1 / 2558 โดยมีนายมงคล เดชวรรณ ที่ปรึกษาประสานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เป็นผู้อำนวยการการฝึกอบรมฯ และผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้เรียนรู้ในเรื่องข้อมูลพื้นฐานชุมชน การประกอบอาชีพ ข้อมูลทางกายภาพ ประวัติชุมชน การใช้ประโยชน์จากพืช สัตว์ และชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น รวมทั้งภูมิปัญญาและทรัพยากรโบราณคดี

บ้านปะอาว เป็นหมู่บ้านหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพกสิกรรมทำนา เลี้ยงสัตว์ ทอผ้า และการทำหัตถกรรมหล่อทองเหลือง ซึ่งสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน ด้านการทำเครื่องทองเหลืองบ้านปะอาว จากคำบอกเล่าของชาวบ้านกล่าวว่า การทำเครื่องทองเหลืองเริ่มทำตั้งแต่ก่อตั้งหมู่บ้านเมื่อประมาณ 210 ปีที่ผ่านมาแล้ว โดยได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษที่อพยพมาจากหนองบัวลำภู ซึ่งกรรมวิธีที่ใช้ในกระบวนการผลิตเป็นแบบ “วิธีขี้ผึ้งหอย” ซึ่งเป็นภูมิปัญญาสมัยโบราณที่ทำสืบทอดกันมาเมื่อยุคก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักฐานและมีส่วนคล้ายคลึงกับเครื่องสำริดโบราณที่ขุดค้นพบที่บ้านเชียง ซึ่งนับวันจะหาได้ยากในปัจจุบัน

การเตรียมแบบหล่อตามขั้นตอนตามกรรมวิธีแบบขี้ผึ้งหอย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนแรกจะเป็นเตรียมดิน โดยนำดินโพนมาตำให้ละเอียดผสมกับมูลวัวและแกลบ คลุกเคล้าจนเข้าเป็นเนื้อเดียวกัน นำมาปั้นหุ่นต้นแบบหรือพิมพ์ จากนั้นนำดินที่ตำจากขั้นตอนแรกมาปั้นเป็นหุ่นให้มีรูปร่างตามที่ต้องการ นำไปตากแดดให้แห้งก่อนกลึงและนำขี้ผึ้งที่ฉีดออกเป็นเส้นเหมือนด้ายมาพันรอบหุ่นให้ได้รูปทรงแล้วจึงนำไปแต่งขี้ผึ้งให้ผิวเรียบ พิมพ์ลายบนพื้นผิวขี้ผึ้งซึ่งเหมือนผิวงานจริง เมื่อหล่อเป็นชิ้นงานเสร็จต้องทำสายขนวนโผล่ยื่นออกมา เพื่อเป็นทางให้น้ำโลหะไหลวิ่งไปได้สะดวกทั่วถึงกันตลอดชิ้นงาน ทำให้ได้งานหล่อที่สมบูรณ์ไม่มีรูพรุน โอบด้วยดินเหนียวละเอียดที่ได้จากดินจอมปลวกผสมกับมูลวัว ช่างพื้นบ้านเรียกว่า “โอบเพ็ด” หมายถึง ขั้นตอนการใช้ดินผสมมูลวัวโอบ หรือพอกหุ้มหุ่นหลังจากที่ทำการลวดลาย

ขั้นตอนต่อไปคือ “โอบเบา” หมายถึงการใช้ดินเหนียวผสมแกลบ โอบหรือหุ้มเบาให้สามารถตั้งวางบนดินเพื่อเทหล่อได้ นำเบาหรือสุมเบามาเผาเพื่อให้ขี้ผึ้งละลายออก คั่วปากเบาลงเพื่อให้ขี้ผึ้งละลายออกหมดจะทำให้เกิดโพรงว่าง เพื่อนำโลหะเหลวเทเข้าไปแทนที่ว่าง จากนั้นปล่อยให้แบบเย็นตัวจึงแกะแบบ และทำความสะอาด ตกแต่งด้วยเครื่องกลึงให้เรียบร้อย ก่อนนำไปจำหน่ายต่อไป

คุยสบาย ๆ กับที่ปรึกษา

รวมมิตร...ก7

นายอุดม ล้อมวงศ์พานิช

1. ชื่อ-สกุล ประจำภาค

นายอุดม ล้อมวงศ์พานิช

ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และกาฬสินธุ์

2. ระยะเวลาที่เป็นที่ปรึกษา, ก่อนที่จะมาเป็นที่ปรึกษาทำงานอะไร, ตำแหน่งอะไร

ระยะเวลา เป็นที่ปรึกษา 5 ปี ก่อนที่จะเป็นที่ปรึกษาฯ ที่ อพ.สธ. ท่านเคยดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

3. แรงบันดาลใจอะไรที่ทำให้มาเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

เมื่อได้รับมอบหมายให้ดูแลงานสนองพระราชดำริของศูนย์หนองระเวียง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (พศ. 2541-พศ. 2548) ได้เห็นความเสียสละของบุคคลมากมายที่ทำงานสนองพระราชดำริอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ได้เห็นรอยยิ้มของนักเรียนและประชาชน ที่มีโอกาสได้สัมผัสหรือร่วมกิจกรรมต่างๆของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ เกิดความรู้สึกว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ยังประโยชน์และความสุขแก่ทุกคนในทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง และตั้งใจว่าหากโอกาสอำนวย จะปฏิบัติงานตามกำลังความสามารถสนองพระราชดำริต่อไป

4. ความประทับใจ ที่เกิดขึ้น เช่น จากการที่ท่านได้ไปเยี่ยมเยียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนที่ต่างๆ

การที่ได้ไปเยี่ยมเยียนโรงเรียนสมาชิกพบว่าโรงเรียนมีศักยภาพแตกต่างกันในหลายๆด้าน แต่รู้สึกประทับใจในความมุ่งมั่นของโรงเรียนที่จะทำให้งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนประสบความสำเร็จและเกิดผลดี เกิดความรู้สึกอยากสนับสนุนและเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จนั้น

5. ท่านที่ปรึกษาฯ อยากจะฝากให้สมาชิก น้อง นักเรียน ต่างๆ หรือ ข้อเสนอแนะ

อยากฝากโรงเรียนสมาชิกให้ช่วยพัฒนาโลกในโรงเรียนที่จะสร้างความยั่งยืนในการใช้ประโยชน์จากงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน สร้างประสบการณ์และความทรงจำที่ล้ำค่าแก่ลูกๆนักเรียนทุกคน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองทุกด้านในอนาคต

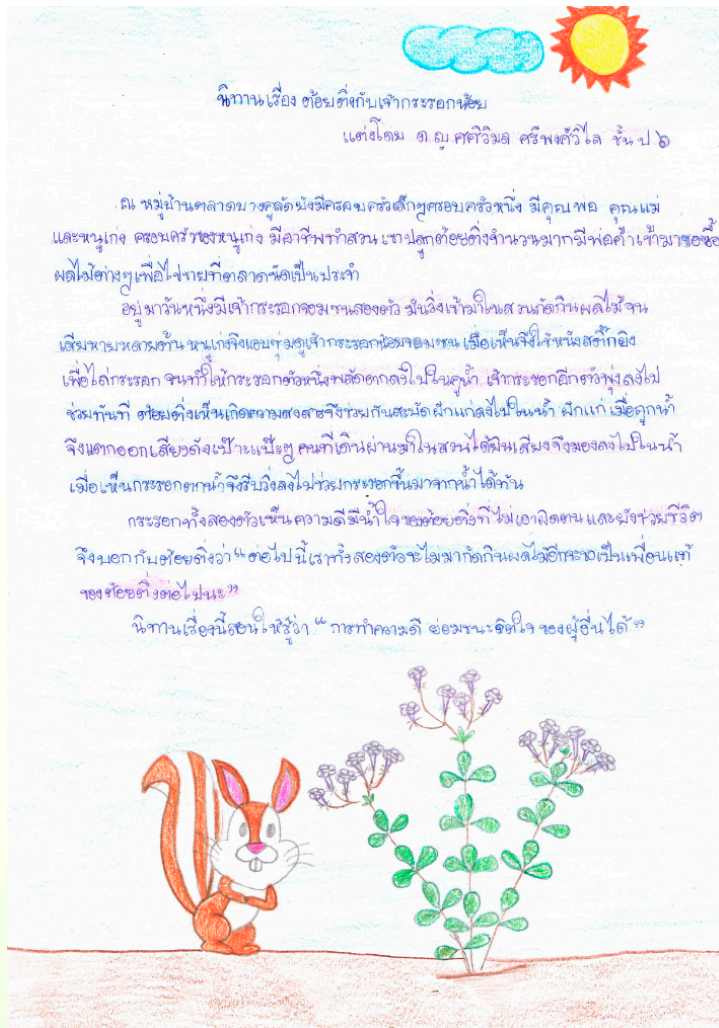
6. เรื่องเล่าจากที่ท่านปรึกษาฯ เป็นเรื่องเล่าสั้น ๆ ประเด็นต่างๆ หรือเกร็ดเล็ก เกร็ดน้อย ที่ทำให้ประทับใจ ต่างๆ ที่ได้จากการทำงาน หรือ ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่อยากจะถ่ายทอดให้ท่านผู้อ่าน

บทสนทนาบางตอนที่ศูนย์หนองระเวียง โคราซ

“ปีที่แล้วเราไปจัดนิทรรศการที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านแก้วขวัญ วัชรโรทัย มาตรวจเยี่ยมที่บูทของเราตอนที่สมเด็จพระเทพฯจะเสด็จ เห็นรูปป่าหนองระเวียงถูกไฟไหม้อยู่ข้างๆ กับรูปป่าหนองระเวียงที่มีต้นไม้สีเขียวอยู่เต็ม ท่านถามว่าสองภาพนี้แสดงอะไร ผมจึงรายงานท่านไปว่าอยากสื่อว่าแต่ก่อนมีชาวบ้านเข้าไปตัดไม้ เผาป่าล่าสัตว์อยู่เป็นประจำ แต่หลังจากราชชมงคลได้สร้างความเข้าใจกับชาวบ้านแล้วพวกเขาให้ความร่วมมือ รักป่าและช่วยดูแลผืนป่าหนองระเวียงจนมีสภาพร่มรื่นเขียวขจีดังในปัจจุบัน ท่านก็ยิ้มชอบใจ “เดี๋ยวนี้หนองระเวียงยังมีปัญหาเผาป่าอยู่ไหม” ผมจึงตอบเป็นภาษาโคราชว่า “โอ๊ย ไม่มีแล้วคับ ตอนเราสร้างรั้วใหม่ๆ มีแอบมอดรวรเข้ามาบ่อยๆ พอเห็นหน้าเราก็งว๊หนี่ คุมม่อตาย เดี๋ยวนี้ดีกลงกันว่าอย่าพังรั้ว ให่เข้าทางประตู จะมาเก็บเห็ด หาผักหวานหาเหี้ย หาอั้ง แล้วแต่ไม่ว่า มาเป็นเวลา ขอแต่อย่าตัดไม้เผาป่าก็แล้วกัน ป่าแห้งแล้วซัดไหนก็อยู่ไม่ได้ ไม้ปากก็มิดแล้ว กระต่ายปากก็มิดแล้ว ภูเหลือมแต่ก่อนชาวบ้านชอบเอามาบ่อยก็ไม่ค่อยเห็น มันแห้งคงไม่มีอาหาร เดี๋ยวนี้เข้าใจกันแล้ว เขาเรียกที่นี้ว่า สวนพระเทพฯ หน้าเก็บเห็ดนี้มากันเต็ม แต่ชาวคนที่เก็บเก่งๆได้เต็มๆ”

“นิทานด้อยดิ่ง”

พฤษภากรรรณศิลป์
ดวงแก้ว

โรงเรียนตลาดบางคูวัด จังหวัดนนทบุรี
ขอฝากผลงาน “นิทานด้อยดิ่ง” โดยเกิดจาก
กิจกรรมการบูรณาการพีชศึกษากับกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ของเด็กหญิงศศิวิมล ศรีพงษ์วิไล
นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6

พรรณสนและข้อคิดต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในบทความต่างๆ ของจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ถือเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่จำเป็นต้องเป็นความคิดเห็นของ อพ.สธ. และ อพ.สธ. ไม่รับผิดชอบใดๆ ต่อบทความที่ถูกละเมิด และหากมีการละเมิดสิทธิเกิดขึ้น บทความใดๆ ที่ตีพิมพ์ในจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน สงวนสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 การนำส่วนหนึ่งส่วนใดของจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนไปใช้ต้องได้รับอนุญาตจากบรรณาธิการจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

บรรณาธิการ : นายพรชัย จุฑามาศ

ผู้เชี่ยวชาญด้านสมุนไพร : ศ.ดร.เพียร เหมือนวงษ์ญาติ

กองบรรณาธิการฝ่ายบริหาร : น.ส. เพียร ศิริสัมพันธ์

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ : ศ.ดร. เพียร เหมือนวงษ์ญาติ ดร. ปิยะรักษ์ ปริญญาพงษ์ เจริญทรัพย์ ดร. อรุณรัตน์ คีตอยู่ ดร. นัฏฐพร รุจิขจร น.ส. ศิริกุล เกษา

กองบรรณาธิการฝ่ายประสานงาน : น.ส. อริศรา รื่นอารมย์

กองบรรณาธิการฝ่ายประสานงานสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน : น.ส. ปัทมวรรณ ราศรี นางกมลพล จันทวงศ์ น.ส. กชกร เดชากิจไพศาล

น.ส. ณฐมนพนา ศรีนอก

กองบรรณาธิการฝ่ายพิมพ์เว็บไซต์ : น.ส. วิไลลักษณ์ ช่วงวิวัฒน์ น.ส. ดรณี กวางทวย นายภัทรชัย จุฑามาศ

ผลิตที่ : ฝ่ายผลิตสื่อการฝึก โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

สวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303

กรณีต้องการสอบถามข้อสงสัยหรือข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อได้ที่ : หัวหน้าสำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สวนจิตรลดา ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303 โทร. 0 2252 0665, 0 2282 1850
โทรสาร 0 2282 0665

<http://www.rspg.or.th> email : dongdib05@plantgenetics-rspg.org, dongdib05@rspg.org